

ESMA-İ HÜSNA

Ayet ve hadislerde Allah'ın isimleri “*En güzel isimler*” anlamında (الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى) “*el-esmâül-hüsna*” şeklinde ifade edilmektedir.

1. Ayetlerde Geçen Allah'ın İsimleri

Kur'ân ayetlerinde Yüce Allah'ın isimleri isim veya isim tamlamaları şeklinde geçmektedir.

el-A'lâ (*en yüce, en şerefli*),

el-A'lem (*her şeyi en iyi bilen*),

el-Alî (*şanı, şerefi, izzeti ve kudreti yüce olan*),

el-Âlim (*bilen, anlayan, tanıyan*),

el-Alîm (*her şeyi çok iyi bilen*),

el-Âhir (*varlığının sonu olmayan, ölümsüz, ebedi ve bâkî*),

el-Akrab (*bilmesi, görmesi, duyması, haberdâr olması ve yardım etmesi açısından insanlara en yakın olan*),

el-Azîm (*zâtı, isim, sıfat ve fiilleri itibariyle pek ulu, büyü, yük, yüce*),

el-Azîz (*üstün, güçlü, kuvvetli, galip, şerefli, değerli, melik*),

el-Bâri' (*yaratan, örneği olmadan varlıkları icat eden*),

el-Basîr (*aydınlık ve karanlıkta küçük ve büyük her şeyi gören*),

el-Bâtin (*mâhiyeti akıl ile idrâk olunamayan, hayal ile tahayyül edilemeyen, her şeyin iç yüzünü, sırlarını bilen*),

el-Berr (*iyilik eden, çok lütüfkâr, çok merhametli, çok şefkatli*),

Câ'lûn (*yaratan, vâir eden, bir varlıktan başka bir varlık yapan*),

el-Cebbâr (*emir ve yasaklarını, hüküm ve kararlarını kullarına yaptırmaya gücü yeten, azgın ve zalimleri kahredici, dertlere derman olan, yaraları sarıp onaran, yaratıklarının hâllerini düzelten*),

el-Ebkâ (*verdiği nimetler sürekli ve hep kalıcı olan*),

el-Ehad (*eşî, benzeri ve ikincisi bulunmayan bir tek, yegâne*),

el-Ekrem (*en çok ikram eden*),

el-Evvel (*öncesi olmayan, yaratılmamış, ezeli ve kadim tek varlık*),

Fâil(ûn) (*yapan, yaratan, vâir eden*),

el-Fettâh (*iyilik kapılarını açan, en âdil hüküm veren*)

el-Ğaffâr (*çok affeden, çok bağışlayan, günah ne kadar çok olursa olsun yine bağışlayan*),

el-Ğafûr (*çok affeden, çok bağışlayan*),

el-Ğani (*zengin, hiçbir şeye muhtaç olmayan*),

el-Habîr (*her şeyden haberdar olan, gizli aşikâr her şeyi bilen, haber veren*),

el-Hâdi' (*hile yapanları cezalandıran*)

el-Hâdi (*hidayet eden, doğru yolu gösteren*),

el-Hafî (*çok ikram eden, son derece iyilik ve lütuf sahibi, her şeyi bilen, duaları kabul eden*)

Hâfız(ûn) (*koruyup gözeten*),

el-Hafız (*varlıkları yok olmaktan koruyan*),

el-Hakîm (*hikmet sahibi, her işi, emri ve yasağı yerli yerinde olan*),

el-Hâkim (*hükmeden, karar veren, haklıyı haksızı ayıran*),

el-Hakem (*hüküm veren, son kararı veren*),

el-Hakk (*varlığı, ilâh ve rab oluşu hak olan, eşyayı var eden, hakkı ızhar eden, mülk sahibi, yok olmayan, varlığında şüphe bulunmayan, âdil*),

el-Halîm (*çok sakin, hemen öfkelenmeyen, acele etmeyen, teenni ile hareket eden*),

el-Hallâk (*mükemmel yaratan, devamlı yaratan*),

el-Hasîb (*insanlara yeten, insanların yaptıklarını koruyup hesaba çeken*),

Hâsib(în) (*insanları sorgulayan, hesaba çeken*),

el-Hayr (*hayırlı olan, faydalı olan, iyilik eden*),

el-Îlâh (*ma'bûd, Tanrı*),

el-Kadir (*çok güçlü, çok kuvvetli, istediğini istediği gibi*)

eksiksiz, kusursuz ve tam yapabilen),

el-Kâdir (*güçlü, kuvvetli, her şeye gücü yeten*),

el-Kâfi (*kullarına yardım eden, vekil olan, yol gösteren, yaptıklarını bilen, gören, haberdar olan ve hesaba çeken*),

el-Kahhâr (*yenilmeyen, daima galip gelen*),

el-Kâhîr (*galip gelen, zelil eden, güçlü, her şeyi kuşatan, yaratıklarını dilediği gibi yöneten*),

el-Kâim (*varlıkları görüp gözeten, koruyan, yöneten*),

el-Karîb (*af, mağfireti, rahmeti, bilmesi, görmesi ve duyması itibarıyla kullarına yakın olan*),

el-Kâşif (*azap, sıkıntı, bela ve dertleri gideren*),

Kâtib(ûn) (*insanların yaptıklarını yazan*),

el-Kavî (*kuvvetli, kudretli, her şeye gücü yeten*),

el-Kayyûm (*zâtı ile kaim olana, ezeli ve ebedî, her şeyin varlığı kendisine bağlı, uykusu ve uyuklaması olmayan, varlıkları yöneten, koruyan, ihtiyaçlarını üstlenen*),

el-Kebîr (*zâtı, isim ve sıfatları, şanı ve şerefi, kadri ve kıymeti, değer ve izzeti pek yüce, ulu ve büyük*),

el-Kerîm (*değerli, şerefli, çok nimet veren, nimet ve ihsanı bol olan*),

el-Kuddûs (*her türlü çirkinlik, noksanlık ve ayıplardan uzak, tertemiz, bütün kemal sıfatları kendisinde toplayan, güzellik, iyilik ve ihsanlarıyla övülen*),

el-Latîf (yaratıklara karşı yumuşak, çok merhametli, çok lütufkâr, ihsan sahibi, insanlara hak ettiklerinden fazlasını veren her şeyin detayını, sırlarını en iyi bilen, işleri çok hassas düzenleyen, gözle görülmeyen),

Mâhid(ûn) (yeryüzünü yaratıkları için elverişli, yarayışlı ve faydalı olarak yaratan),

el-Mâlik (bütün varlıkların sahibi),

el-Mecîd (çok şerefli, çok itibarlı),

el-Melik (bütün varlıkları yöneten, dilediğini yapan, dilediği gibi hükmeden),

el-Melîk (çok mülkü olan, her şeyin sahibi ve maliki, onları terbiye edip yetiştiren, mülk ve güç veren),

el-Metîn (çok kuvvetli, çok dayanıklı, acizliği, za'fıyeti ve gevşekliği olmayan),

el-Mevlâ (dost, yardımcı, görüp gözeten),

Mu'azzib(in) (suç işleyenleri, zalimleri, günahkârları cezalandıran),

el-Mu'izz (izzet ve şeref, güç ve kuvvet, itibar ve şerefli kılan, aziz yapan),

el-Muhric (bir şeyi açığa çıkararak, bir varlıktan başka bir varlık var eden, gizli şeyleri ortaya çıkararak),

el-Muhît (ilim ve kudretiyle her şeyi kuşatan, her şeye muttali olan),

el-Mukît (her şeye gücü yeten, rızık veren, yapılanları bilen, koruyan, mükâfat veren),

el-Muktedir (güçlü, kuvvetli, istediğini istediği gibi yapan),

el-Musavvir (yaratıklara şekil ve özellik veren),

Mûsi'(ûn) (gökleri genişleten),

el-Mübîn (varlığı aşikâr olan, hakkı ızhar eden, gerçeği beyan eden),

Mübrim(ûn) (hile ile kötülük yapmaya karar verenleri bilen, onların bu kötülüklerini boşa çıkaran, onları kesin olarak cezalandıran),

Mübtelî(n) (deneyen, imtihan eden, gizli olanları açığa çıkaran),

el-Mücîb (duaları, istekleri, dilekleri kabul eden, ihtiyaçları karşılayan, sıkıntıları gideren),

el-Müheymin (insanların bütün yaptıklarını bilen, ko-ruyan, görüp gözetten),

el-Mühlik (isyan eden, azan, günaha dalan ve zulmeden fert ve toplumları helâk eden),

el-Mü'min (yaratıklarına güven veren),

el-Müneccî (sıkıntı, bela ve azaptan kurtaran),

el-Münezzil (nimet veren, su, sekînet, melek, kitap ve peygamber indiren),

el-Münîr (ışık veren, aydınlatan),

Münşî'(ûn) (îcat eden, inşa eden, yapan, örneksiz olarak yaratan),

Müntekım(ûn) (suçluları cezalandıran),

Münzil(în) (*melek, kitap, su ve sekînet indiren, nimet veren*),

Münzir(în) (*kullarına fayda ve zarar veren şeyleri bildiren; inkâr ve isyan edenlerin âkibetinin kötü olduğunu haber vererek onları bu davranışlardan sakındıran ve azabı ile korkutan*),

Mürsil(în) (*vahiy, peygamber, bol yağmur, aşılavıcı rüzgâr, koruyucu melek, âsiler için yıldırımlar ve âfetler gönderen*),

el-Müste'ân (*kendisinden yardım istenen, kendisine sığınılan*),

Müstemi(ûn) (*sesleri işiten, duyan*),

el-Müte'âl (*aşkın, pek yüce, ulu, eksik ve noksanlıklardan beri olan*),

el-Mütekebbir (*ihhtiyaç ve noksanlığı gerektiren her şeyden münezzehtir, pek yüce ve ulu*),

el-Müteveffi (*yaratıkların canlarını alan*),

en-Nâsır (*yardım eden*),

en-Nesîr (*çok yardım eden, sürekli yardım eden*),

er-Râfi' (*peygamber ve mü'minlerin itibar, şan ve şereflerini artıran, göğü yükselten*),

er-Rahîm (*çok merhametli*),

er-Rahmân (*çok merhametli*),

er-Rakîb (*insanların hâllerini, sözlerini, yaptıklarını ve davranışlarını bilen, haberdar olan, murakabe edip koruyan*),

er-Raûf (*çok merhametli, çok şefkatli, çok acıyan*),

er-Rezzâk (*bol nimet, maddî ve manevî rızık veren*),

Sâdık(ûn) (*söz, iş, va'd ve va'idinde doğru olan, her sözü-nü ve va'dini yerine getiren*),

es-Samed (*her şeyin kendisine muhtaç olduğu, yöneldiği, her dilek ve isteğin mercii; hiç eksigi, kusuru ve ihtiyacı olmayan ulu, şanlı, dosdoğru, âdil ve güvenilir olan*),

es-Selâm (*eksiklik, acizlik, hastalık, ölüm ve benzeri şeylerden salim olan kullarına güven ve selamet veren*),

es-Semî' (*her sözü, bütün konuşulanları en iyi işiten, duyan*)

Şâhid(in) (*bilen, muttali olan, her şeye tanık olan*),

eş-Şâkir (*verdiği nimetlere şükreden ve çalışan kimseyi ödüllendiren*),

eş-Şefî' (*mü'minlerin yâr ve yardımcısı, azap ve sıkıntılardan koruyucusu olan*),

eş-Şehid (*her şeye muttali olan, gören, bilen, haberdâr olan, her yerde hazır nazır olan, hiçbir şey kendisinden gizlenemeyen, bütün sırlara vakıf olan, her şeyi murakabe eden*),

eş-Şekûr (*ibadet eden kullarının mükâfatlarını bolca veren, az çok her itaati ödüllendiren*),

eş-Şey (*var olan, mevcut*),

et-Tevvâb (*sürekli tövbeleri kabul eden*),

el-Vâhid (*zatında, isim ve sıfatlarında eşi ve benzeri bulunmayan, tek olan*),

el-Vâli (*koruyup gözeten, yardım eden, işleri deruhte eden*),

el-Vâris (*bütün varlıkların sahibi, bâkî ve ebedî olan, her şey kendisine dönen*),

el-Vâsi' (*güçlü, kuvvetli, ilim ve merhameti her şeyi kuşatan, bütün yaratıklara rızık veren, nimet ve ihsanı bol olan*),

el-Vedûd (*mü'minleri çok seven, kulları tarafından çok sevilen*),

el-Vehhâb (*karşılıksız çok nimet veren, ikram ve ihsanda devamlı olan, lütfu, ihsanı ve rahmeti bütün kulları kuşatan*),

el-Vekîl (*güvenilen, koruyan, yardım eden, görüp gözetten, her şeyin maliki ve yöneticisi olan*),

el-Velî (*dost, seven, görüp gözetten, yardım eden*),

ez-Zâhir (*varlığı her şeyden aşikâr olan, her şeye galip gelen, her şeyden yüce olan*),

Zâri'(ûn) (*ekinleri, bitkileri yetiştiren, büyüten*),

Hüvallahüllezî lâ ilâhe illâ hû (*Kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan Allah*) (Toplam: 119)

İSİM TAMLAMALARI

Adüvvün li'l-kâfirîn (*kâfirlerin düşmanı*)

Âhizün bi nâsiyetihî (*suçluları cezalandıran*)

Ahkemü'l-hâkimîn (*hüküm verenlerin en adili*)

Ahsenü'l-hâlikîn (*yaratanların, takdir ve tasvir edenlerin en iyisi*)

Âlimü'l-ğaybi (*gaybı bilen*)

Allâmü'l-ğuyûb (*görünmeyenleri çok iyi bilen*)

Bâliğu emrihi (*emri, hükmü hedefine ulaşan, kararını infaz eden*)

Bedi'u's-semâvâti ve'l-ard (*gökleri ve yeri örneği olmadan yaratan*)

Berîü'n mine'l-müşrikîn (*müşriklerden beri, uzak olan*)

Câmi'u'n-nâs (*kıyamette insanları bir araya toplayan, cem eden*)

Ehlü'l-mağfire (*mağfiret ehli, affedici*)

Ehlü't-takvâ (*azabından korkup sakınmaya, korunmaya lâayık olan*)

Erhamü'r-râhımîn (*merhamet edenlerin en merhametlisi*)

Esdaku hadîsen (*en doğru sözlü*)

Esdeku kîlen (*en doğru sözlü*)

Esra'u ferahan (*kullarının tövbesine çok sevinen*)

Esra'u mekren (*hile ve tuzak kuranları en süratli bir şekilde cezalandıran*)

Esra'u'l-hâsibîn (*hesap soranların, hesap görenlerin en süratlisi*)

Eşeddü be'sen (*çok şiddetli cezalandıran*)

Eşeddü ferahan (*kulunun tövbesine çok sevinen*)

Eşeddü kuvveten (*çok kuvvetli, çok güçlü*)

Eşeddü tenkilen (*çok şiddetli cezalandıran*)

Fa'âlû'n-limâ yürîd (*dilediğini yapan*)

Fâliku'l-abbi ve'n-nevâ (*çekirdek ve taneleri çatlatan, yarıp açan*)

Fâliku'l-ısbâh (*karanlığı yarıp sabahı ortaya çıkaran*)

Fâtıru's-semâvâti ve'l-ard (*yeri ve gökleri yaratan*)

Gâlib'ün 'alâ emrihî, (*emirinde işinde ve hükmünde galip olan*)

Ğâfirü'z-zenbi (*günahları bağışlayan*)

Hâliku külli şey'in (*her şeyin yaratıcısı*)

Hayru'l-fâsılîn (*hükmedenlerin, haklı ile haksızı ayırt edenlerin en hayırlısı*)

Hayru'l-fâtihîn (*hükmedenlerin, nimet verenlerin, hayır kapılarını açanların en hayırlısı*)

Hayru'l-ğâfirîn (*bağışlayanların en hayırlısı*)

Hayru'l-hâkimîn (*hüküm ve karar verenlerin en hayırlısı*)

Hayru'l-mâkirîn (*hile ile kötülük yapanları bilemeyecekleri, anlayamayacakları cihetlerden daha şiddetli cezalandıran*)

Hayru'l-münzilîn (*nimet verenlerin, ikram edenlerin en hayırlısı*)

Hayru'l-vârisîn (*varislerin en hayırlısı*)

Hayru'n-nâsırîn (*yardım edenlerin en hayırlısı*)

Hayru'r-râhımîn (*merhamet edenlerin en hayırlısı*)

Hayru'r-râzkîn (*rızık, nimet verenlerin en hayırlısı*)

Hayrun hâfızan (*en iyi koruyup gözeten*)

Îlâhü'n-nâs (*insanların ilâhı*)

Kâbilü't-tevb (*tövbeleri kabul eden*)

Kâşifü'l-azâb (*azabı, sıkıntıyı, derdi kaldıran*)

Mâlikü yevmiddîn (*hesap gününün maliki, sahibi*)

Mâlikü'l-mülk (*bütün mülkün sahibi*)

Meliki'n-nâs (*insanların meliki*)

Mûhinü keydi'l-kâfirîn (*kâfirlerin tuzâğını zayıflatan, boşa çıkaran*)

Muhîtü'n bi'l-kâfirîn (*kâfirleri kuşatan*)

Muhyî'l-mevtâ (*ölüleri dirilten*)

Muhzi'l-kâfirîn (*kâfirleri rezil rüsvay eden*)

Mütimmü nûrihi (*nurunu, dinini tamamlayan*)

Nûru's-semâvâti ve'l-ard (*göklere ve yeri aydınlatan*)

Rabbü külli şey'in (*her şeyin rabbi*)

Rabbü'l-âlemîn (*âlemlerin rabbi*)

Rabbü'l-ard (*yeryüzünün rabbi*)

Rabbü'l-arş (*arşın rabbi*)

Rabbü'l-felak (*sabahın rabbi*)

Rabbü'l-ızzeti (*kudret ve şeref sahibi*)

Rabbü'n-nâs (*insanların rabbi*),

Rabbü's-semâvâti (*göklerin rabbi*)

Rabbü'ş-şî'râ (*Şî'ra yıldızının sahibi*)

Refi'u'd-derecât (*mane'vi dereceleri ve gökleri tabaka tabaka yükselten*)

Semî'u'd-du'â (*tövbeleri ve duaları duyan ve kabul eden*)

Serîu'l-hısâb (*hesabı, sorgulaması çok süratli olan*)

Şedidü'l-'azâb (*azabı, cezalandırması çok şiddetli olan*)

Şedidü'l-'ıkâb (*çok hızlı cezalandıran*)

Şedidü'l-mihâl (*cezası, azabı, kuvveti çok şiddetli olan*)

Vâsi'u'l-mağfire (*bağışlaması, mağfireti bol olan*)

Zü'l-fadli'l-azîm (*çok ikram sahibi*)

Zi't-tavl (*lütuf, bağış, ikram, ihsan, af ve bağış sahibi*)

Zü'l-ikrâm (*ikram sahibi*)

Zü fadlin ale'l-âlemîn (*âlemlere nimet veren*)

Zü fadlin ale'n-nâs (*insanlara ikram eden*),

Zü-intikam (*intikam sabibi, âsileri, zalimleri cezalandıran*)

Zü'l-ıkâb (*suçluları, günahkârları, zalimleri cezalandıran*)

Zü'l-Arş (*Arş'in sabibi*)

Zü'l-celâl ve'l-ikrâm (*azamet ve kibriya, ikram ve ih-san sabibi*)

Zü'l-kuvveti (*güç ve kuvvet sabibi*)

Zü'l-mağfire (*af ve bağış sabibi*)

Zü'l-me'âric (*bütün derecelerin sabibi*)

Zü'r-rahmeti (*merhamet sabibi*) (Toplam: 81)

Kur'an'da Allah'ın güzel isim ve sıfatları bildirildiği gibi hadislerde de bildirilmektedir. Bazı hadislerde Allah'ın güzel isimlerinin sayısı 99 olarak geçmekte, hadislerin bir kısmında bu isimler zikredilmekte, bir kısmında ise zikredilmemektedir.